

Наслов

Бранка Билен-Катић, помоћник директора
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

IPorta пројекат

У децембру прошле године је званично почела реализација пројекта IPorta под окриљем Европске агенције за конкурентност и иновативност. У пројекту учествује 27 националних завода из Европе.

INNOVACCESS
A European Network of National
Intellectual Property Offices

Општи циљ овог пројекта је развој конкурентне и иновативне привреде у Европи, односно афирмација интелектуалне својине у циљу раста конкурентности привреде. IPorta је логичан наставак претходног пројекта *IPeuropAware*, у коме Република Србија није имала прилике да учествује. Анализа урађена током реализације претходног пројекта показала је да мала и средња предузећа (МСП) ретко реализују своју

креативност у пуном потенцијалу и да немају свест о потреби да се управљање интелектуалном својином (ИС) укључи у пословну стратегију. Том приликом идентификовани су следећи разлози због којих МСП немају користи од ИС:

- неинформисаност о значају ИС за свакодневно пословање
- високи трошкови регистрације и заштите ИС
- веровање да је систем ИС скуп и да односи пуно времена
- тешкоћа у прикупљању информација о разним аспектима ИС у ЕУ
- различите услуге које се нуде МСП од стране разних завода и агенција у Европи
- ниво знања о ИС у коморама и другим агенцијама за подршку МСП је ограничен.

У циљу да се одговори на потребе МСП и тиме подржи развој конкурентности, у оквиру IPorta пројекта планиране су три групе активности: унапређење знања и свести о ИС међу МСП,

успостављање мреже европских help desk-ова и развој нових услуга намењених МСП. За реализацију овог пројекта потребно је да сви национални заводи континуирано унапређују своје капацитете и позиционирају се у националним економијама као фокалне тачке за питања ИС, да постану сервиси МСП како би ИС била коришћена на конструктивни начин, да благовремено обезбеђују корисне и ажуране информације о ИС за МСП, да међусобно добро сарађују путем повратних информација из области ИС које су корисне за институције ЕУ.

Завод за интелектуалну својину активно учествује у овом пројекту и од ове године планира увођење нових услуга за МСП како би им се приближио систем ИС, нарочито у међународном контексту, и помогло да увиде потенцијал ИС у свакодневном пословању. Надамо се да ће реализацијом овог пројекта наша МСП увидети предности и прихватити тренд коришћења ИС у пословању, који је у Европи изражен код свих успешних компанија. ■

Интервју

Dr Lisa Cowey, експерт за иновације и права интелектуалне својине
Оксфорд, Велика Британија

Промоција партнерстава коришћењем готових модела уговора

Будите иновативни! То је оно што стално говоримо малим и средњим предузећима. То је добар савет, али како да предузећа постигну тај циљ? Ми их чак охрабрујемо да више сарађују са техничким факултетима и истраживачким организацијама како би развили иновативне производе и услуге. Ова партнерства и сарадње могу бити веома значајни, али се често као проблем јавља формализација ових односа. Једна од најспорнијих тачака је обично управљање интелектуалном својином која је већ у власништву једног од партнера или су је партнери заједно развили. Састављање доброг правног документа који регулише међусобне односе у погледу стварања, искоришћавања и управљања правима интелектуалне својине често може бити камен спотцања у оваквим видовима сарадње.

Пројекат GIZ ACCESS је препознао тешкоће при склапању оваквих партнерстава и недавно је подржао мањи пројекат који се бавио овом проблематиком. Ангажовањем страних и домаћих правних експерата у области интелектуалне својине, GIZ (Немачка агенција за међународну сарадњу) је помогла да се развије и учини доступним мањи портфолио модела уговора и других правних докумената којима се регулише ова област. Портфолио броји 34 модела на енглеском и 10 модела на српском језику, при чему се уз сваки модел уговора који

је на српском језику налазе и објашњења како би се олакшало њихово коришћење. Портфолио је дизајниран тако да покрије све фазе размене информација и технологија, укључујући размену поверљивих информација, уговоре о сарадњи у области истраживања, уговоре о реализацији студентске праксе, уговоре о размени особља, уговоре о закупу опреме, уговоре о преносу права интелектуалне својине, уговоре о лиценци патента, уговоре о процени материјала и друге аспекте који могу да буду препрека у реализацији добре сарадње.

Овакви модели уговора се све више користе у Европи од стране малих и средњих предузећа, тако и од стране великих компанија. Циљ ове активности у оквиру GIZ ACCESS пројекта јесте да се доступношћу ових модела уговора број пројеката на којима ће сарађивати научно-истраживачке организације и предузећа повећа за око 20% у ближој будућности.

Завод за интелектуалну својину је подржао ову активност и омогућиће доступност портфолија правних докумената у електронској верзији за све заинтересоване привредне субјекте. ■

Програм интегрисане подршке иновацијама (IISP)

Програм интегрисане подршке иновацијама (IISP) финансира Европска унија у циљу подстицања конкурентности и економског раста у Србији. Главни корисник и партнер пројекта је Министарство финансија и привреде, док су остали партнери пројекта Национална агенција за регионални развој и Министарство просвете и науке. Пројекат траје до октобра 2013. и има буџет од 2,8 милиона евра.

Основна сврха пројекта је истраживање, дефинисање и унапређење квалитета, обима и доступности институционалних капацитета у циљу ефикасније подршке иновацијама у сектору малих и средњих предузећа, као и побољшање инструмената за финансирање иновативних активности предузећа. Пројекат се реализује кроз две компоненте - унапређење услуга за подршку иновацијама и развој нових финансијских инструмената за финансирање иновативних активности у малим и средњим предузећима.

Integrated Innovation Support Programme

У циљу унапређења иновација у предузећима IISP пројекат је у децембру прошле године организовао прву радионицу у Београду, на којој је учествовало 88 представника из 62 малих и средњих предузећа, а која су се за учешће у Програму за унапређење иновација пријавила путем јавног позива. Међу темама које су презентоване предузећима биле су утврђивање иновационих потреба, нове маркетинг могућности, позиционирање производа, иновациони пројекти, значај заштите интелектуалне својине и друге. До сада се за обуку пријавило 170 предузећа, а други круг Јавног позива је отворен до потпуне капацитета (300 предузећа).

Програм интегрисане подршке иновацијама је организовао четири регионалне радионице на

тему „Развој локалних иницијатива за подршку иновацијама у Србији“. На радионицама је учествовало 210 представника локалних самоуправа, регионалних развојних агенција, пословних удружења, образовних институција и организација за подршку пословању. Циљ радионица је био пружање помоћи локалним самоуправама и њиховим партнерима на локалном и регионалном нивоу, како би развили програме и инструменте за подршку иновацијама у малим и средњим предузећима.

Радионица „Планирање и припрема Националног програма за развој технолошких брокера“ одржана је за образовне и научно-истраживачке институције, на којој је презентован план за успостављање Националног програма технолошких брокера. На овој радионици су представници Завода за интелектуалну својину представили базе података за права интелектуалне својине. Треба такође истаћи да је Програм интегрисане подршке иновацијама учествовао и на Balkan Venture Форуму у оквиру панела „Трансформација науке у иновативно пословање“, на којем је представљен и Програм за унапређење инвестиционе спремности малих и средњих предузећа.

Важност и улога заштите интелектуалне својине научно-истраживачког рада за економски развој државе

Садашњу економску слику света чине две моћне силе: технологија и глобализација. Данашњи домаћи технологије су такви да у раним шездесетим нико није могао ни да претпостави развој сателита, мобилних телефона, лаптоп рачунара и сл. Моћ технологије огледа се у томе што не обликује само материјалну основу друштва, већ и начин људског размишљања – кроз нове производе креира и нове потребе човечанства.

Посматрано из угла науке, циљ научно-истраживачког рада јесте да произведе нову научно релевантну информацију. Међутим, са друге стране, главни носилац развоја и одрживости економије државе јесу научно-истраживачки центри у којима се развијају нове технологије. Наука није битна сама по себи уколико делом не узвраћа уложено друштву. Финансирање фундаменталних истраживања веома је битно, али са економског аспекта представља луксуз, нарочито за земље у развоју. У циљу економског развоја потребно је ускладити програме фундаменталних и развојних истраживања са потребама привреде, домаће или стране, односно стратешки спроводити привредни развој пројектовањем и кроз пројекте. Свака размена знања између научно-истраживачких центара и привреде доноси приходе и добробит друштву у целини.

Заштита интелектуалне својине има главну улогу у једној оваквој размени знања, јер дефинише предмет и услове размене знања, нпр. у виду заштите знања патентом и његове комерцијалне употребе

лиценцирањем. Завод за интелектуалну својину и центар за трансфер технологије пред великим су изазовом, јер имају улогу споне између науке и привреде и као такви носе одговорност за привредни развој читаве државе. Константном едукацијом о могућностима заштите интелектуалне својине и пружањем подршке научно-истраживачким центрима са циљем што бољег разумевања процеса трансфера њиховог знања за добробит друштва Едукативно-информативни центар чини један велики и веома битан корак у развоју економије наше државе.

др Ивана Вељковић, дипл. инж. технологије,
Научни сарадник у Институту за мултидисциплинарна истраживања

У оквиру семинара одржаних у ЕИЦ током 2012. године научно-истраживачки радници и професори Универзитета у Београду имали су прилику детаљно да се упознају са основама заштите интелектуалне својине, дефинисањем права на интелектуалну својину, уговорима о сарадњи на развоју нових технологија, основама управљања трансфером технологије, као и основама формирања и управљања спин-аут и спин-оф предузећима. У том смислу постављени су добри темељи за функционалан трансфер технологије са Универзитета у Београду и комерцијално коришћење знања наших истраживача у привреди. Истраживачи су у потпуности упознати са процесима који су обавезни и који прате квалитетан трансфер технологије. Преостаје само да се на новим технологијама стратешки ради.

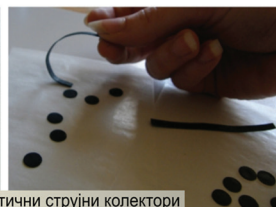
Институт за мултидисциплинарна истраживања
Универзитет у Београду

Еластични струјни колектори

Грејачи за тестирање

Електропроводни прахови

Susana Sánchez Barrio & Harald Pichlhöfer

Европска патентна академија, Европски завод за патенте

Доступни online модули Европског завода за патенте

Технологије које подржавају учење на даљину су унеле револуцију у приступу и доступности материјала за учење. Тако је и Европски завод за патенте (ЕПО) увео у своје курсеве за обуку модуле слободно доступних - бесплатних online обука на теме у вези са патентима. Такозвани „open access“ модули углавном су намењени професионалцима у области патената, али често нуде и упутства за подносиоце пријава и све друге кориснике Европског патентног система. Ови модули садрже корисне практичне примере и једноставна објашњења у интуитивном окружењу, а дизајнирани су да помогну у превазилажењу свакодневних изазова са којима се можете сусрести у раду у овој области.

Један од модула односи се на патентно право и праксу која покрива аспекте инвентивног нивоа, новости, јасноће и јединства проналаска. Даље можете приступити модулима у распону тема од „Судске праксе жалбеног већа ЕПО-а“ преко „Проналазака примењених на рачунарима“ до „Директива за спровођење права ИС“. Уколико сте заинтересовани за претраживање патената, погледајте свеобухватне модуле „Espasenet“ и „Global Patent Index“ како бисте открили пуни потенцијал ових алата за претраживање, а не пропустите ни последњи снимљени материјал са недавно одржане конференције о претраживању „Search Matters“.

Можда ћете желети да истражите online електронске модуле за учење на тему система патентне класификације (нпр. Y02, МКП). Недавно је Европска патентна академија објавила и модул о Кооперативној патентној класификацији (Cooperative Patent Classification – CPC). Ова класификација је настала као заједнички пројекат Европског завода за патенте и Америчког завода за патенте и жигове (USPTO), чији је циљ хармонизација претходно коришћених система за класификацију патената од стране ова два завода – ECLA и USPC. Циљ успостављања новог класификационог

система је инкорпорирање најбоље праксе оба завода. Нови класификациони систем се у највећем делу базира на систему ECLA, али CPC такође обухвата некадашње USPC унакрсне референце које су у потпуности усаглашене са Међународном класификацијом патената МКП.

Ако желите да искористите ове могућности и да приступите експертизи и знању које поседује Европски завод за патенте, редовно посећујте и проверавајте нове садржаје на вебсајту <http://www.epo.org/learning-events/e-learning.html> ■

Наташа Миловановић, самостални саветник

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Унитарни патент

Европски парламент у Стразбуру дао је 11. децембра 2012. године позитивно мишљење о два предлога уредби које се односе на могућност да признају европски патенти имају унитарно дејство. Поред унитарног дејства патента, систем подразумева и оснивање уједињеног патентног суда тј. специјализованог суда који ће имати искључиву надлежност за повреду права, као и за питања валидности унитарних патената. Унитарни патент или европски патент са унитарним дејством је европски патент, признат од стране Европског завода за патенте, по правилима и процедурама дефинисаним у Конвенцији о европском патенту, за који је на захтев носиоца патента признато унитарно дејство. Овакав патент ће након признања аутоматски бити потврђен на територијама 25 земаља, чланица ЕУ, које су прихватиле систем унитарног патента. Предвиђено је да овакав систем коегзистира са већ постојећим системима као што је национални патент

или класичан европски патент. Ово значи да ће у будућности, када је европски патент у питању, након признања, носилац права моћи да изабере начин на који жели да оствари заштиту на различитим територијама. Тако се може изабрати:

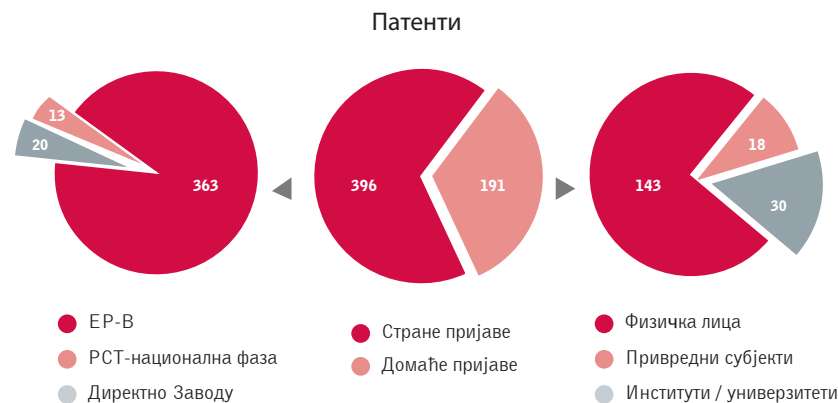
- верификација европског патента на територијама држава уговорница које су назначене у пријави патента (тренутно 38 држава уговорница);
- унитарни патент са јединственом територијом заштите коју чине све земље ЕУ које су прихватиле унитарно дејство;
- комбинација оба система, тј. унитарни патент за земље које учествују у унитарном систему и верификација права у државама уговорницама које не учествују у систему унитарног патента (нпр. Италија, Шпанија, Турска, Србија итд.).

Уколико европски патент има унитарно дејство, неће се достављати превод на службени језик државе на чијој територији се захтева унитарна заштита. Узимајући у обзир да превод списка европских патената представља значајан трошак, носиоци ће коришћењем система унитарног патента остварити значајне уштеде. Поред нижих трошкова, добит за подносиоце пријава представља и једноставнија процедура након признања патента. Све ово ће допринети да патентна заштита постане приступачнија посебно за МСП, да европско тржиште буде атрактивније за инвеститоре и да правна сигурност заштите буде јача.

Унитарни патент сада треба да буде и формално усвојен у Савету Европске уније, а Европски завод за патенте очекује прву валидацију унитарног патента током 2014. године. ■

Биљана Јовичић, начелник Одељења за регистре
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

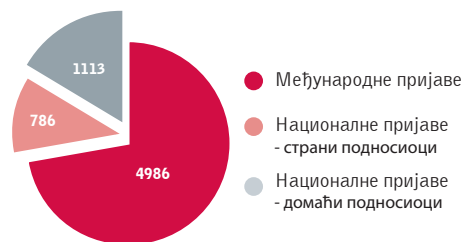
Статистика пријава Јануар - Децембар 2012.

Индустријски дизајн

Жигови

У 2012 поднето је и 78 пријава малих патената. За заштиту права у иностранству путем међународних уговора, домаћи подносиоци су преко Завода поднели 17 РСТ пријава патената, 234 међународних пријава жигова и 8 међународних пријава дизајна.

Новости

Никола Радовановић, саветник
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Посета представника данског завода за patente и жигове

Директор Данског завода и председавајући Управног савета Европске патентне организације, господин Јаспер Конштад, заменик директора Данског завода, господин Келд Ниман Јансен и амбасадорка Краљевине Данске у Републици Србији, госпођа Мете Кјуел Нилсен, посетили су 27. новембра Завод за интелектуалну својину. У разговору који је вођен са руководством Завода сумирани су најзначајнији видови сарадње између два завода у протеклих пар година и размотрене могућности наставка сарадње, посебно у области унапређења спровођења права интелектуалне својине.

Семинари у сарадњи са светском организацијом за интелектуалну својину

Завод за интелектуалну својину је у сарадњи са Светском организацијом за интелектуалну својину (WIPO) организовао два семинара у својим просторијама у Београду. Дводневном семинару на тему „Права интелектуалне својине у индустрији оглашавања“, одржаном од 5-6. новембра, присуствовали су представници организација које послују у тзв. „креативним гранама“. Семинар о успешном лиценцирању технологије одржан је од 23-25. октобра и био је намењен научно-истраживачким организацијама и у његовом фокусу су били уговори који се најчешће склапају ради заштите интелектуалне својине приликом трансфера технологије.

Семинари едукативно-информативног центра

Међу бројним семинарима одржаним од стране Едукативно-информативног центра издвајамо напредну обуку представника Националне агенције за регионални развој у оквиру радионице под називом „Значај и могућности иновација и интелектуалне својине одржане од 20-21. децембра“, као и семинар о правима интелектуалне својине који је од 17-18. децембра организован за запослене у Заводу за израду новчаница и кованог новца.

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11000 Београд;
Телефон: (+381 11) 202 58 00; • Директор: Бранка Тотић • Уредник: Никола Радовановић
• Техничка обрада: Драгана Томић Стојиљковић • Контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије